

ШКОЛИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОбУ ЖИТТЯ І СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДОСВІД КАНАДИ

Зоряна Мононьок, аспірант
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
(м. Суми)

Інтеграція вітчизняної освіти у світовий та європейський простір передбачає застосування прогресивних зарубіжних стратегій покращення здоров'я населення. Великий інтерес у цьому контексті представляє досвід Канади, яка є однією з перших у світі країн, що визнала необхідність державного сприяння і врегулювання процесів формування здорового способу життя населення. Так, згідно «Звіту Лалонда» (1974 р.), вперше в історії Урядом Канади було визнано, що медицина та система охорони здоров'я відіграють суттєву, але не визначальну роль у забезпеченні належного стану здоров'я населення. Звіт «Новий Погляд на Здоров'я Канадців» (1974 р.) (*A New Perspective on the Health of Canadians*) формування здорового способу життя (*health promotion*) визнано провідною стратегією покращення здоров'я нації.

Питанням формування здорового способу життя населення, у тому числі, учнів середніх навчальних закладів Канади, присвячено наукові праці зарубіжних дослідників: А. Педерсон, М. О'Ніла, І. Рутмена, С. Дюпер, Р. Дрейпера, К. Глянц, Дж. Шеллера, Р. Карха, Б. К. Рімер та ін.

Аналіз праць згаданих авторів дозволяє стверджувати, що популяризація здорового способу життя у школах Канади здобула активного розвитку у 50-х рр. XX ст. Передусім, увага приділялась виявленню основних детермінант здоров'я та встановленню їх ролі у забезпеченні якості життя людини. З другої половини 70-х рр. XX ст. формування здорового способу життя населення визнано пріоритетним завданням державної політики, насамперед, на державному рівні визнано необхідність розвитку навичок та вмінь здорового способу життя учнів середніх навчальних закладів.

У 1995 р. ВОЗ розробила систему директив, із дотриманням яких середній навчальний заклад мів би отримати статус школи формування та пропагування здорового способу життя. До таких директив належали: загальношкільна політика здоров'я, фізичне оточення в школі, соціальне оточення школи, стосунки у колективі, розвиток індивідуальних навичок здорового способу життя та шкільна система надання медичної допомоги. Протягом перших п'яти років після запровадження директива (1995-2000 рр.) близько 60% шкіл Канади отримали статус таких, що формують та пропагують здоровий спосіб життя учнів. До програм таких навчальних закладів було введено курси формування психічного (контроль агресії та насильства), фізичного (фізичні вправи, раціональне харчування, здоровий сон та активний

відпочинок, відмова від наркотиків та алкоголю, правила дорожнього руху), ставового та морального здоров'я [1].

Результати досліджень стверджують, що із розвитком вмінь та навичок здорового способу життя значно зріс відсоток населення Канади, що слідує за своїм здоров'ям. Так, за даними статистики, близько 70% канадців ведуть здоровий спосіб життя (раціонально харчуються, активно відпочивають, займаються спортом), на 6% зменшилась кількість курців серед молоді, на 20% менше юнаків 12-18 років стали вживати алкогольні напої, зріс відсоток використання захисного спорядження під час їзди на велосипеді серед школярів [3].

Можемо відмітити позитивні зміни у суспільстві, що відбулися в Канаді із визначенням пріоритетів на формування здорового способу життя населення. Ці зміни стосуються безпосередньо і середніх навчальних закладів, оскільки саме школи стали осередками формування та пропагування здорового способу життя учнів. Вважаємо за доцільне застосування ефективного та прогресивного досвіду Канади з формування здорового способу життя учнів середніх навчальних закладів у вітчизняних школах.

Література

1. Clift S. The Health Promoting Schools: International Advances in Theory, Evaluation and Practice [Електронний ресурс] / S. Clift, B. B. Jensen. Danish University of Education Press. 2005. Режим доступу: <http://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/health-promoting-school-the-international-advances-in-theory-evaluation-and-practice>. Назва з екрану. – Дата звернення: 25.04.2014.
2. Kirsten W. Global Perspectives in Workplace Health Promotion [Електронний ресурс] / W. Kirsten, R. C. Karch. Режим доступу: http://www.samples.jp/pub.com/9780763793579110846_Kirsten_FM.pdf. Назва з екрану. – Дата звернення: 20.03.2014.
3. Statistics Canada [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.statcan.gc.ca/start-debut-eng.html>. Назва з екрану. – Дата звернення: 25.04.2014.

СТАН ДВОМОВНОГО НАВЧАННЯ У ПІВНІЧНІЙ ІРЛАНДІЇ (КІНЕЦЬ XX – ПОЧАТОК XXI СТОЛІТТЯ)

Ніна Нікольська, викладач
Подільський аграрно-технічний університет
(м. Кам'янець-Подільський)

Національними мовами Північної Ірландії є гельська — офіційна мова та англійська як друга офіційна. Однак, англійська є рідною мовою та мо-